

Ekoznaki

Ekoznakowanie to oznaczanie produktów ekologicznymi znakami towarowymi i tym samym sposób wywierania wpływu na rynek. Zakłada ono wyróżnianie pewnej grupy wyrobów spełniających określone wymagania ekologiczne spośród wszystkich innych tej samej kategorii, obecnych na rynku.

Ekoznaki można znaleźć na produktach, które kupujemy codziennie. Jedno spojrzenie na znak wystarczy, aby ocenić czy opakowanie produktu jaki chcemy kupić jest przyjazne dla nas i dla środowiska, czy można je powtórnie wykorzystać. Dlatego warto nie tylko poznać znaczenie znaków na opakowaniach, ale i korzystać z tej wiedzy w życiu codziennym.

Klient świadomie wybierając ekoznakowane produkty, kształtuje popyt i zaczyna mieć wpływ na poprawę stanu środowiska. Producent widząc, że przyjazne dla środowiska towary sprzedają się lepiej, w dalszym ciągu doskonali technologię produkcji, aby sprzedać więcej swoich produktów i być lepszym od konkurencji.

Podejmując przemyślane decyzje podczas naszych codziennych wizyt w sklepach, pomagamy chronić środowisko. Kupując oznaczony ekoznakiem papier, nie powinniśmy go jednak lekkomyślnie marnować, wierząc, że skoro jest taki „ekologiczny”, to im więcej go zużyjemy, tym czystsze będzie środowisko – to nieprawda. Gdy wykorzystamy jego obie strony (na przykład wykorzystując już niepotrzebny, jednostronnie zadrukowany papier ksero na notatki lub robocze wydruki), a później oddamy go na makulaturę – będzie to kolejny ruch na rzecz ochrony środowiska, który nie kosztuje nas wiele więcej niż odrobinę dobrej woli.

Dla każdej grupy towarów istnieją inne kryteria przyznawania ekoznaku. W Europie zgodnie z założeniami ustalonymi przez OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) ekoznak zostaje nadany przez odpowiednią organizację publiczną lub prywatną (np. Europejska Organizacja ds. Eko – znaku). W Polsce kryteria przyznawania oznaczenia ekologicznego ustala Polskie Centrum Badań i Certyfikacji.

Najczęściej spotykane ekoznaki, zarówno na polskim, jak i europejskim rynku.

EKO – polski znak ekologiczny

W 1998 roku Polskie Centrum Badań i Certyfikacji opracowało zasady przyznawania krajowego ekoznaku. Założenia ogólne stanowią, że polski "Eko-znak" mogą otrzymywać wyroby krajowe i zagraniczne niepowodujące (w odniesieniu do wcześniej ustalonego akceptowalnego poziomu) negatywnych skutków dla środowiska oraz spełniające ustalone kryteria dotyczące ochrony zdrowia, środowiska i ekonomicznego wykorzystania zasobów naturalnych w trakcie całego cyklu życia wyrobu. Zaznaczono również, że polski system certyfikacji będzie dostosowany do systemu ekoznakowania Wspólnoty Europejskiej. Dotychczas polski "Eko-znak" przyznano kilkudziesięciu wyrobom, głównie nawozom sztucznym i organicznym oraz materiałom włókienniczym.

Ekoland – Polska

Polskie Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi przyznaje atesty gospodarstwom rolnym, które w produkcji stosują metody ekologiczne. „Ekoland” jest najbardziej znanym i rozpoznawalnym na rynku krajowym znakiem, kojarzonym z żywnością ekologiczną. Produkty gospodarstw ekologicznych mogą ubiegać się o przyznanie odpowiedniego atestu, a następnie być sprzedawane z takim właśnie oznaczeniem.

Produkcja ekologiczna - Unia Europejska

Jednolite dla całej UE logo produkcji ekologicznej zostało wprowadzone w marcu 2000 r. na mocy rozporządzenia Komisji nr 331/2000. Celem było podniesienie wiarygodności żywności produkowanej metodami ekologicznymi oraz identyfikacja na rynku. Logo nie jest obowiązkowe, ale producenci mogą go użyć, jeżeli ich produkty odpowiadają następującym kryteriom:

- co najmniej 95% składników zostało wyprodukowanych metodami ekologicznymi;
- produkty są sprzedawane bezpośrednio przez producenta lub w zamkniętych, zabezpieczonych i oznakowanych opakowaniach;
- na produktach widoczne jest nazwisko lub nazwa handlowa producenta, przetwórcy i sprzedawcy, a dodatkowo nazwa i kod jednostki certyfikującej.

"Margerytka"- Unia Europejska

Stylizowana "Margerytka" z dwunastoma gwiazdkami ma być alternatywą dla państwowych ekologicznych znaków towarowych krajów zrzeszonych, gwarantującą określoną jakość także poza politycznymi granicami państw członkowskich. "Margerytka" jest przyznawana na podstawie skróconej analizy cyklu życia produktu. Badania atestacyjne skupiają się na stopniu obciążenia środowiska na etapie:

- pozyskiwania surowców pierwotnych,
- produkcji,
- pakowania i transportu,
- użytkowania produktu,
- utylizacji.

Na każdym z tych etapów oceniane są aspekty:

- produkcja odpadów,
- zanieczyszczenia gleby, wody i powietrza,
- hałas,
- zużycie zasobów naturalnych i energii,
- wpływ na ekosystemy.

Błękitny Anioł (Der Blaue Engel) – Niemcy

papierowe, dezodoranty.

Znak **Błękitny Anioł** produkty z tym znakiem mają lepszą charakterystykę środowiskową od innych artykułów z tej grupy towarów. W ocenie, oprócz zanieczyszczenia trzech podstawowych składników środowiska przyrodniczego (powietrza, wody, gleby), bierze się pod uwagę hałas oraz możliwości powstawania substancji szczególnie niebezpiecznych. Obecnie znak ten przyznawany jest w 75 grupach produktów takich jak: opony, lodówki, materiały budowlane, chemia gospodarcza, wyroby

Łabędź (Svanen) – kraje skandynawskie

Produkty oznaczone tym znakiem charakteryzują się mniejszym negatywnym oddziaływaniem na ludzi i środowisko naturalne. System Svanen to jeden z najlepszych sposobów ekoznakowania. Przyznanie znaku "Svanen" jest poprzedzone dokładną analizą wybranych cech produktu i procesu produkcyjnego, przeprowadzoną przez akredytowany niezależny instytut badawczy.

Sokół (Falkon) – Szwecja

Od 1992 roku istnieje znak "Dobry Ekologiczny Wybór" (Good Environmental Choice) - "Falkon", reprezentujący kryteria pozarządowej organizacji ekologicznej - Szwedzkiego Towarzystwa Ochrony Przyrody. Przy atestacji brane są pod uwagę wyłącznie ekologiczne cechy towaru. Obecnie funkcjonuje na rynku około 200 produktów oznaczonych znakiem "Falkon", są to m.in. mydła, szampony, środki czyszczące, baterie, papier toaletowy, pieluszki i inne.

Krav – Szwecja

Ekologiczny znak "Krav", istniejący od 1985 roku, przyznawany jest przez Związek Plantatorów Upraw Ekologicznych. Oznaczone nim artykuły żywnościowe zostały wytworzone bez stosowania nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin. Znak "Krav-import" gwarantuje, że importowana żywność pochodzi z gospodarstw ekologicznych.

Inne znaki informujące o wybranych pozytywnych cechach towarów.

Opakowanie nadaje się do recyklingu

Znak informuje, że opakowanie nadaje się do ponownego wykorzystania, czyli recyklingu. Umieszcza się go na opakowaniach z tworzyw sztucznych bądź aluminium.

Zielony Punkt

Producent wniósł wkład finansowy w budowę i funkcjonowanie systemu odzysku i recyklingu odpadów polskiej organizacji Rekopol.

Bezpieczny dla ozonu

Produkt nie zawiera freonów, które niszczą powłokę ozonową.

Nie testowane na zwierzętach

W fazie badań produkt nie był testowany na zwierzętach. Najczęściej występuje na kosmetykach.

Znak CE

Towar został wyprodukowany zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej. Obowiązkowy dla ponad dwudziestu grup produktów, w tym urządzeń elektrycznych, zabawek.

Dbaj o czystość

Opakowanie po zużytej produkcie należy wyrzucić do kosza nie zaśmiecając nim otoczenia.